

opettaminen oli heidän käsityksissään kaukana merkityksellisestä elämäntyöstä. Viitaten myös muilla yhteiskunnan sektoreilla tehtyihin tutkimuksiin Goodson esittää, että olemme ehkä todistamassa alkua merkitykselliselle ”pois kääntymiselle” yhdestä tärkeimmistä kollektiivisen pyrkimyksen ja sosiaalisen sitoutumisen paikoista – julkispalvelujen työpaikasta.

Vappu Sunnari, Tuija Huuki ja Anu Tallavaara pohtivat uusliberalistiselle arvopohjalle rakentuvan globalisaation merkityksiä kouluille. Erityisesti he kiinnittävät huomiota naisen kehon välineellistymiseen markkinoinnin palveluksessa. He lähestyvät kysymystä analysoimalla tutkimusprojektinsa 11–12 -vuotiaiden pohjoissuomalaisten koululaisten kirjoituksia siitä, millaiset tytöt ja pojat ovat luokallaan suosittuja. Tulokset osoittavat hätkähdyttävällä tavalla ulkonäön ja ”hyvännäköistämisen” merkityksen tyttöjen suosion perusteena. Sunnari, Huuki ja Tallavaara väittävät, että koulut eivät ole vapaita uusliberalistisesta kuluttajuusmentaliteetistä, vaan niissä vahvistuu tarve näyttäviin performansseihin osana koululaisten, etenkin tyttöjen, jokapäiväistä elämää.

Ikäihmisten yliopistossa opiskelevien naisten pohdinnat omista opiskelukokemuksistaan ja itsensä määrittelyistä opiskelijoina ovat kysymyksiä, joita *Hanna Ojala* pohtii artikkelissaan. Ojala tarkastelee elinikäisen oppimisen ja iän välisiä suhteita sekä analysoi naisten kertomia kokemuksia suhteessa nykyiseen yhteiskunnalliseen ja koulutuspoliittiseen tilanteeseen. Artikkelin nostaa esiin ambivalenssin vanhan naisen opiskelun ja elinikäiseen opiskeluun liitettyjen yhteiskunnallisten ja kulttuuristen normien välillä. Nähdäänkö kulttuurissamme elinikäinen oppiminen välineellisenä ja työelämälähtöisenä vai sivistyksellisenä, ihmisen kasvuun liittyvänä toimintana?

ALL THE LONELY PEOPLE: TAISTELUA HENKILÖKOHTAISEN MERKITYKSEN JA JULKISEN TARKOITUKSEN PUOLESTA

Viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana olen tehnyt yhteiskunnallista tutkimusta erilaisissa kasvatuksellisissa ja koulutuksellisissa sekä poliittisissa konteksteissa. Useimmiten tutkimukseni kohteena ovat olleet julkiset palvelut – pääasiassa koulutuspalvelut, mutta myös terveydenhuolto, poliisi ja sosiaalipalvelut. Väittäisin näiden tutkimushankkeiden myötä oppineeni tuntemaan julkispalveluiden ekologian: tavan, jolla ihmiset ohjaavat ammatillista elämäänsä ja sitä kautta tuottavat ammatillisia ja henkilökohtaisia merkityksiä ja missioita. Tässä puheenvuorossa tarkastelen kutsumuksen ja julkisen tarkoituksen legitimaatiokriisiä.

Jokaisessa uudessa tutkimusprojektissa, jossa olen ollut mukana viimeisen viiden vuoden aikana, olen havainnut dramaattisen muutoksen tavassa, jolla ihmiset puhuvat elämästään. Suuri osa tutkimuksestani on elämäntarinoitusta: ihmisten ammatilliseen kontekstiin paikantuvien elämäntarinoiden yksityiskohtaista historiallista tarkastelua. Levinson (1979), Levinson & Levinson (1996) ja Sheehy (1998) ovat tutkimuksissaan osoittaneet, miten useat ihmiset määrittävät elämänsä tietyn keskeisen unelman, mission tai tavoittelemansa idean ympärille. Nämä ideat voivat vaihdella vaatimattomasta sankarillisesta, mutta ne ovat elämäntarinoiden kerronnassa keskeisiä. Unelmat, lempiprojektit tai missiot ovat toimineet ihmisillä strategisina elämänrakentamisen ohjaajina tarkoituksellisen ja merkityksellisen elämän elämiseksi. Ilman näitä unelmia elämästä saat-

